

ČAJ

Pro chvíle pohody

ČERVEN 2012

Časopis Autorů Jičínska

SLEPIČÍ KDÁKNĚNÍ

Na bidýlku nápad mám,
tam umění propadám,
mým vzorem je Kvokymáj
od Kdákhyňka tragibáj,
toť zobozdroj k báskvoku,
kvok, kuřího pokroku.!

(úryvek)

Ilona PLUHAŘOVÁ

69

Vážený čtenáři,

v červnové ČAJovně jsem uvítal
jako hosta **Milana Duška**,
plodného autora žijícího v Žamberku.
Jeho doménou jsou detektivní povídky,
a tak se právě jednou z nich („**Divoká noc**“)
čtenářům ČAJe představuje.

O rozhovor jsem tentokrát požádal **Jano Cígera**
ze slovenského Martina, který provozuje vlastní antikvariát,
je členem literárního klubu Mádokýš a pochopitelně i sám píše.
S klubem z Martina již téměř deset let spolupracujeme, a tak se
rozhovor odehrává v přátelském ovzduší.

V rozhovoru se Jano přiznává,
že „**Šťastie je najúžasnejší produkt duševného metabolizmu**“.

Tvorbu členů spolku tentokrát zastupuje **Ilona Pluhařová**,
ač je známá především jako pohádkářka
a autorka knížek o skřítku Stulíkovi,
tentokrát úspěšně zabodovala
na literární soutěži Rehečská slepice,
kde se prosadila jak v kategorii prózy
s povídkou „**Lekce pro d ... (na šest)**“
i poetickým „**Slepičím kdákněním**“.

Hezký vstup do léta,
příjemnou dovolenou a hodně literární inspirace

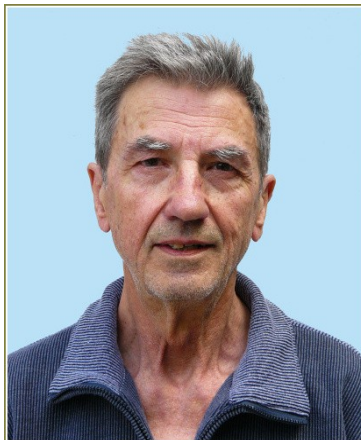
přeje

Váš Václav

HOST ČAJE:

MILAN DUŠEK – 1. 5. 1938 v Rosicích nad Labem

Je členem Obce spisovatelů, Unie spisovatelů, AIEP – české sekce autorů detektivní a dobrodružné literatury, Střediska východočeských spisovatelů v Pardubicích. Knižně debutoval ve sborníku Začátek (Kruh Hradec Králové, 1973). Zde vydal novely Cesty vysokým lesem a Dědictví (1977, 1982). Následovala série knížek krimipovídek ve vydavatelství Výběr a Víkend v Praze a několik publikací vlastním nákladem pro přátele a

známé. V roce 2002 ve vydavatelství Oftis v Ústí nad Orlicí vychází novela Mrtvý z Mýtiny, poté román Nahá pravda, válečné povídky Cesty naděje, krimipovídky Cesta ke slunečnicovému poli. Piruety na tenkém ledě, Drsné hry, Dočasně slepá spravedlnost, Odkud a kam. Za zmínku stojí tvorba vztahující se k Šumavě: Stopy na druhou stranu, Mraky nad Zelenou Hůrkou a Hraničářská čest. Městské muzeum v Lanškrouně vydalo S puškou a perem, knížku o životní cestě lesního rady a spisovatele Jaroslava Hubálka. V nakladatelství Rubico Olomouc vyšel detektivní román Kulka je rychlejší. V Navě Plzeň knížky krimipovídek: Maniak v černé kukle, Nesmyslná smrt, Mrtvý před barem, Mrtvý z nábřeží, Vstříc smrti. V Mobě Brno krimipovídky Pohřešovaná, Stopy vraha.

Léta pracuje jako člen výboru Střediska východočeských spisovatelů, stál u zrodu bulletinu Kruh, je jeho redaktorem. Má vlastní internetové stránky www.milandusek.cz

MILAN DUŠEK

DIVOKÁ NOC

A tak se ocitli znovu ve slepé uličce a komisař Bém usoudil, že bude lepší, když se po těch čtyřech horkých dnech všichni v noci z pátku na sobotu pořádně vyspí. Chystala se k tomu i inspektorka Milena Dudová, ale v průběhu odpoledne jí pípnutí mobilu oznámilo příchod esemesky.

BINGO! PO OSME SE STAVIM. TERKA, přečetla si z displeje a málem zajuchala nahlas. Přítelkyně jí nesporně oznamovala, že se jí podařil nový úlovek, jenž přispěje k tomu, co už na místostarostu Folprechta mají. Chvilí zápasila s touhou zavolat Bémovi, aby mu svou zprávou vylepšila náladu po blamáži v Avionu s tím Hovadem. Ale pak od toho upustila, protože jí hlavou proběhlo: Co šílím? Chci se snad šéfovi pochlubit, že mám další úspěch na dosah ruky? Nemám zapotřebí sama sebe chválit, navíc bych riskovala blamáž.. Co když nepůjde o nic, co by tu kauzu nějak zásadně ovlivnilo? Jak by pak před svým nadřízeným vypadala?

Dudová se ukrotila a natruc tomu, že připravovala teplé jídlo pouze sporadicky, převážně se někde zastavila, nebo si doma namíchala co dala lednička, rozhodla se připravit kotletky na žampionech s hranolky, aby i takto dala najevo Tereze Marešové, jak si její spolupráce váží.

Krátce před osmou byla večeře přichystána. Milena v kuchyňce vyvětrala a uchýlila se do koupelny, osprchovala se a převlékla do čistého. S dálkovým ovladačem usedla na pohovku a pustila si televizi. Na Nově byla Superstár, na Primě se už střílelo, zkusila ČT 1. Chvilí sledovala dvě postavy na obrazovce, nejspíš šlo o mladé manžele, kteří se na čemsi nemohli dohodnout, vzápětí si uvědomila, že jde o úvodní epizodu seriálu, kterou asi před půl rokem nedokoukala, průhlednost toho, co se v epizodě odehrávalo, byla nad její síly. Na Dvojce byl film propagující krásy povodí Amazonky. Utlumila zvuk a sledovala pouze obraz. Divoce vyhlížející krajina ji zaujala, ale podvědomě stejně myslela na zprávy, které jim její přítelkyně dodá.

S přibývajícím časem odvracela oči k hodinám stále častěji. Kde ta Tereza je tak dlouho?

Pět minut po půl deváté se zvedla, přistoupila k oknu, poodhrnula závěs, ale v ulici bylo mrtvo. Takhle se jí jevila převážná část večerů v roce, ulice byla jednosměrná a nefungovala jako zkrátka, v domcích bydlely převážně starší manželské páry či osamělí důchodci, jejich večery

patřily televizi. Od chvíle, co se do podnájmu nastěhovala, si tu poklidnou pohodu ulice pochvalovala. Vlastně toto téměř venkovské kouzlo této části města z jejího pohledu narušil až asi před půldruhým rokem ten Stratílek, kterému se podařilo uprchnout ze soudní budovy krátce před vyslovením rozsudku a vzápětí odcizit ve frekventované Sládkově ulici automobil lehkomyšlnému řidiči, který ponechal klíče v zapalování a odběhl si pro cigarety. Stratílek pocházel ze Zdobnice v Orlických horách a už ve třiatváceti měl svými činy požeňnaně obtíženě svědomí, navíc nebylo pochyb, že se jeho agresivita zvyšuje s každým dalším zadržením. Na posledním se velkou mírou podílela i ona a mladík zašel dál, než měl, vytáhl na ni zbraň, což mu samozřejmě přitížilo. Již při prvním výslechu jí pohrozil, že si ji najde a přinutí ji, aby splatila dluh. Tehdy se té chlapácké výhrůžce usmála, předpokládala, že vzápětí vyšumí, a nevzala ji vážně i při půldenním pátrání po uprchlíkovi, ve kterém bohužel vyšli naprázdno. Navečer se s kolegou vraceli z prověřování jednoho planého signálu mimo město. Požádala Františka, aby ji vyložil u ní. Rozloučila se, než odemkla vchod, ještě Málkovi mávla.

Otevřela, u botníku v síňce se přezula a vstoupila do místnosti. V okamžiku, kdy upozorovala hrníček na stole – ještě se nestalo, aby ho ráno neuklidila do dřezu – přiskočil k ní někdo zpoza šatní skříně, sevřel jí hrubě rameno a na krku pocítila ostří nože. Nemusela mužskému vidět do tváře, poznala jeho hlas. Snažila se udržet na uzdě strach a překotně přemýšlela, jak se zachovat. Dospěla k jednoznačnému závěru: jakýkoliv odpor znamená riziko, že ji skutečně podřízne! Zmocnil se její služební pistole a nůž sice zmizel z jejího krku, ale ocitla se před hlavní vlastní služební zbraně. Vydolovala ze sebe, co po ní chce. Řekl, že přišel vyrovnat účet. Snažila se mu vysvětlit, že provedl další velkou hloupost, protože k přídatku za útek by ho za ni očekával jako recidivistu výjimečný trest. S pobaveně znějícím zachechtáním prohlásil, že nejdřív by ho museli chytit. Strhal z ní svrchní oblečení a několikrát opakoval, že člověk by si měl užívat, dokud k tomu má příležitost. Pochopila, že si nemůže dělat iluze o tom, co pro ni přichystal.

Pak seděla v křesílku s pažemi za opěradlem, zápěstí jí spojovala ocelová pouta. Její pozice pro ni byla velice nepohodlná, brzy jí bolely ramenní klouby, ruce téměř necítila. Stratílek se posílil vodkou, kterou objevil v mrazáku ledničky a poté se slovy, že to ještě nedělal s policajtkou, k ní přistoupil a osahával ji, ona proti tomu nemohla nic podniknout. Ale nemínila se smířit s myšlenkou, že si s ní bude dělat, co se mu zlíbí. Vzepřela se chodidly o koberec, vzepjala se tělem. Přival přišerné ochromující bolesti ji srazil zpátky na křesílko. Když začala vnímat,

zjistila, že je docela nahá.

Náhle zadrnčel zvonek. Když se jeho zvuk opakoval její učitel vyskočil, zrychleně dýchal, oči mu doutnaly chťičem, připadalo jí, že je úplně mimo. Chtěla vykřiknout varování, ale ústa jí překryla Stratílkova těžká dlaň, neměla proti jeho síle ani minimální šanci. Po bouchání přišlo zapraskání, dveře povolovaly. V okamžiku, kdy dovnitř vpadl v setrvačném předklonu Málek, Stratílek už měl v ruce pistoli a neváhal ji použít. Vypálil, ale kulka kriminalistu minula, protože právě uklouzl a padl na jedno koleno. Nebyl zasažen, ale zbraň mu vylétla z ruky. Očekávala nejhorší, ale Stratílek utrousil, že si ji zase najde, zacouval k oknu, otevřel jej, přehoupl se hbitě přes rám a zmizel jim z dohledu.

Vybavila si, jak se tenkrát František vrátil od okna a s očima upřenýma na ni zamumlal: “Kde je mu konec.”

“Co zíráš? Běž přece za ním, ten si nedá pokoj,” vyhrkla a odvrátila hlavu, protože jí znachověly lice.

“Mileno, jsi v pořádku?”

“Proč se tak idiotsky ptáš? A zbav mě pout. Nebo toho snad hodláš využít?” rozkřikla se. Viděla Málka hrozně ráda, vždyť vlastně dorazil v posledním okamžiku, ale nezvládla jeho přítomnost psychicky.

“Uklidni se, prosím tě. Hlavně se uklidni,” mumlal. Vylovil klíčky, spěšně jí uvolnil paže. Vrávoravě doklopýtala k pohovce, popadla deku a chtěla si ji přehodit přes ramena, ale ruce ji zradily. Těžce dosedla, sklopila hlavu a naplno se rozplakala, síly ji opustily, nebyla schopná vůbec ničeho. Málek k ní přistoupil, zabalil ji do příkrývky, přitiskl k sobě.

Milena si promnula obličej. Nebyla si docela jistá, ale připadalo jí, že když před několika dny znovu zopakovala Františkovi, že se ještě na trvalý vztah necítí, nedokázala rozlišit, jestli jde o jakousi pozdní ozvěnu jejího ztroskotavšího manželství, nebo jsou kořeny v události, na kterou právě vzpomínala. Vděčná mu za ten zásah na poslední chvíli byla, ale občas se objevila i chmurná myšlenka, jestli toho někdy později nepoužije proti ní, když zrovna nebude po jeho.

Od začátku v Újezdě si uvědomovala, že je znovu obklopena samými muži a měla už věk, který předpokládal, že si je vědoma i toho, jak křehké je mužské ego. Musela na něj myslet zvláště ve vypjatých situacích, kdy kolegové brali všechno až příliš osobně.

Probrala se z těch frustrujících myšlenek a zjistila, že na hodinách je už téměř čtvrt na deset. Kde ta holka zase uvázla za jazyk? Nedá si za rámeček, co jí povím! myslela si již dost podrážděně Milena.

Chvíli jí trvalo, než si vzpomněla, že mobil zůstal v kabelce.

Na displeji se objevilo Terezino jméno, přístroj vyzváněl. Jenomže znovu se ozvala pouze hlasová schránka.

“Terezo, suším večeři v troubě. Kde vězíš. Nemůžeš mi aspoň brknout?” zanechala vzkaz a raději ukončila sdělení, aby jí neuklouzlo ostřejší slovo. Při čekání na odezvu se jí honily hlavou všelijaké myšlenky. S plynoucím časem stále víc znepokojivě a tím i naléhavější. Jedno bylo jasné: Tereza hovory nebere. Odskočila si někam a zapomněla mobil doma? Přihodit se taková věc může, ale kde vězí takovou dobu?

A co když se jí něco stalo!

Od momentu, kdy Mileně blesklo hlavou tohle, jako by seděla na trní. Nevydržela v klidu. Vyskočila a přecházela po místnosti, po každé otočce mrkla k hodinám. Představa ji nabídla ulici a přes ni přecházející ženu, proti ní přijíždějící automobil. Místo toho, aby řidič zvolnil, přišlápl plyn. Auto nabírající rychlost srazilo ženu a jelo dál... Nesmysl! vzepřela se nemilosrdně krutému obrazu. Co si namlouvám? Proč si tak drásám nervy? Takové věci se přece stávají jen v knížkách a filmech, v životě jenom výjimečně, říkala si, ale nějak si nedokázala vygumovat katastrofické myšlenky, nepřesvědčila se, a její nervozita minutu od minuty vrcholila.

A pak již nedokázala čekat.

Během tří minut pospíchala ulicí k nároží, ale na hlavní si už nebyla jistá, zda podniká tu nejsprávnější věc. Může se s Terezou někde minout, ta přijde k ní a nenalezne ji doma. A pokud si zapomněla mobil...

Dva bloky a jsem tam! Vyhnala z hlavy pochybnosti a přidala do kroku. Teď už byla ráda, že z botníku vytáhla lehkou sportovní obuv, kterou používá, když si jde občas zaběhat.

V ulici, kam směřovala, ještě o poznání zrychlila. Dost zadýchaná proběhla dokořán otevřenou brankou. V nevelkém přízemním půldomku, který Tereze zanechali rodiče, se svítilo. Tiskla tlačítko a jasně slyšela zvuk zvonku z prostoru za dveřmi. Žádná reakce. Znovu to zopakovala a zase nic. Stiskla kliku, dveře se otevřely. Jak mohla odejít, nechat rozsvíceno a dokonce nezamčeno? myslela si znepokojeně Milena, když s rukou před sebou tápala tmou poměrně úzké chodby.

Padal do ní obdélník jasného světla z obýváku. A co když... Milena raději nedomyslela. Rozechvělými prsty otevřela kabelku, sevřela vroubkovanou pažbičku pistole, zvedla ji před sebe.

“Terezo!” křikla do otevřených dveří, ale odpovědělo jí ticho. Co nejtíšeji natáhla závěr, pustila ho dopředu, po hmatu uvolnila palcem pojistku a krůček za krůčkem se posunovala k místu, odkud by mohla nahlédnout do místnosti.

Zhluboka nadechla otevřenými ústy, pak se podívala. Vzápětí v duchu zaklela. Všechno, co se dalo otevřít, bylo otevřeno, obsah šatní skříňně spočíval v chumlech na koberci, nezůstala ušetřena jediná zásuvka, někdo se nožem vyřádil na křesílkách i pohovce, nábytek rozhodně nestál tam, kde ho měla v paměti.

Prohledávali to tu! doklaplo Mileně.

V příštím okamžiku vkročila do pokoje a pistolí, kterou držela oběma rukama před sebou, opsala oblouk, který pokryl prostor ode zdi vlevo k té protější. Současně se prostoru zmocňovaly její oči.

Nikdo tu není, usoudila, a vzápětí už si dělala starosti o Terezu. Odtáhli ji s sebou, nebo se jí podařilo utéci? To druhé bylo nepravděpodobné.

Náhle se k ní donesl zvuk připomínající sten. Přicházel z mezery za odsunutou pohovkou. Rychle se tam přesunula a objevila Terezu Marešovou. Ležela na boku. Nevnímala. Pouze občasné chrčivé nádech svědčil, že je živá. Šokovaná Milena zraněné ze všeho nejdříve poskytla víc prostoru. Pak podřepla a pohmatem na krční tepně si ověřila tep, ale neodvážila se s tělem pohnout. Až na čerstvé šrámy nikde nebylo vidět krev, ale obávala se, že může krváčet uvnitř těla.

Roztřesenými prsty našla mobil a teprve po několika pokusech se jí podařilo vymáčknout správné číslo. Požádala o záchranku.

Druhé volání směřovalo na kriminálku.

Epizoda z nového rukopisu DÁMA NA TELEFON

Ilona PLUHAŘOVÁ Lekce pro d ...(na šest)

„ÚÚÚÚh!“ zadunělo mi v uších a vlak se jako zmírající housenka těžkopádně sune narvaným nástupištěm. Už jen pořádnou mapu a můžu nastartovat podrážky. Než však stačím vstoupit do trafiky, mou svobodomyšlnou náladou zacloumá mohutný křik: „Nejsem tu žádná informační ústředna! Nevidíte cedulky?“ Jako narušitele poklidného nádražního šrumce odhaluji obtloustlou prodavačku papírovinami naditého stánku. Právě si zchladila žáhu na jakémisi cizinci, který si dovolil požádat o radu, v dobré víře v naši národní pohostinnost. Pravda! Cedulek vyvěsila ta mrzutá siréna po celé trafice přehršel. A v několika jazycích. „ZDE VZÍT TISK!“ - „TAM – KASA – ZAPLATIT!“ – „ZDE NEBRAT!“ - „TAM ODEJÍT!“ – „ZDE ŽÁDNÉ INFORMACE!“ – „TAM PRŮVODCE!“ – „ZDE MAPY!“ Mlčky vytáhnou z regálu plán města a chystám se odejít. Moji pozornost upoutá zajímavá příručka. „Česky za 24 hodin,“ svítí na obalu. Letmo listuji kapesní publikací. Zaujme mne prázdné místo na konci knížečky. „Zapisujte slova a věty,“ čtu mnohojazyčně, „které vidíte nebo slyšíte kolem. Budou praktické pro komunikaci.“ Moje zvědavost prahne po první nepostradatelné větě ve slovníku cizince. „Nejsem Čech!“ dozvídám se na prvním řádku. Uchvacující! Jest to důkaz naší národní demence, že nepoznáme cizince? – „Kupujete nebo čučíte,“ zakvílí mi znenadáni za zády. „Čtu, ženo,“ sdělují sametově. – „Šetři dech!“ bylo na mne zaječeno. Vezmu mapu a raději vyrazím! Vyplovám s davem lovců zážitků, které jsou nepřetržitě uvězněny do chřtánů hladových fotoaparátů.

Nechávám se nést naší magickou metropolí. Chápání světa je snadné. Tu se na dohled Karlova mostu špičatí mnohojazyčná šipka: „K MOSTU“ Na břehu Vltavy mě poučuje upozornění: „ZDE VÝHLED NA ŘEKU“. Projdu Malostranskou mosteckou věží a zanedlouho se po zámeckých schodech vznáším k prvnímu nádvoří. V mých správných krocích mě ujišťují nápisy: „NAHORU!“ a ukazují vskutku nahoru. Na opačné straně radí další šipkosměrka, zcela popravdě: „DOLŮ!“

Na lidské vlně přistávám před chrámem svatého Víta. Hrozivé tlamy chrličů, labyrinty rozet, vížky a věžičky poseté kamennými kraby a kytkami. Nesdělitelný pocit. Dostávám však další povely vymakaného polyjazykového cedulosystému: „POSTUPUJ VLEVO!“ nebo „POSTUPUJ VPRAVO!“ V zástupu šinoucích se zástupů zahlédnu pramenit zajímavý zástup. Kroučí se napříč ostatními a zdá se nejtrpělivější ze všech. Nechci tam chybět. Jasno mám poměrně snadno. Zpráva pro mnoho čumilů: „MÍSTO PRO FOTO NOVOMANŽELŮ!“ Musí to odsýpat. „Cvak, cvak!“, potlesk publika, pár vteřin slávy nevěsty a ženicha.

Síla dalšího lidského hada mě poodnáší dál. „BANÁNY!“ vidím z dálky

hlásající rozcestník. Jdu to omrknout. Přidávám se k výpravě žlutomodročervených pruhů. Všichni kolemšlapoucí si vesele notují. Divoká španělština mě uchvacuje a nohy mi poskakují v rytmu ohnivé písně. V nejlépeším však zpěv umírá, jako kdyby někdo přestříhl kabel tohoto mnohohlavého kazetáku. Následuje vichřice smrti fotoaparátů. „ZELENÉ BANÁNY,“ vysvětluje panel velikosti dopravní značky a mí kolumbijské přátelé jsou jako v uvytržení. Banány doma mají. Ale ty naše, v prezidentském skleníku, museli zkrátka vidět. Z jejich nadšených tváří můžu vyčíst, že ty tisíce kilometrů trmácení za to stály.

Při pohledu na nedozrálé exotické plody dostávám zprávy ze zázemí. Můj žaludek hlásí SOS a dožaduje se urychlené pomoci vyšších instancí. Z Hradu už nejdu podle směrovek, ale kupředu mě táhnou vůně evropských top – lahůdek. Probouzí se ve mně hrdý nacionalismus a toužím po klasickém českém nej - jídle. Zaujaly mě echt - české laskominy zdatného vietnamského obchodníka, staročeský trdel za maxi - českou cenu či pravé české klobásy ze Slovenska. Na Staroměstském náměstí operativně rozšiřuji svůj zájem na cokoli schroupatelného. Výběrové řízení vyhrává ryze český megalangoš za pade. Přidávám se tedy do zástupu hladových, jenž je spravedlivě mezinárodní. Sleduji vířící se omastek v zapatlaném fritáku a očima hltám hromadu strouhaného sýra, který obratný mladík sněží celými hrstmi na svůdnou pochoutku. „Co se tak ksiftíš?“ řve vedlejší stánkařka. „Nemám pivo!“ odfrkne langošář. „A nemít pivo,“ mručí nakvašeně, „to není prdel!“ Přede mnou stojí německý manželský pár. „Je - to - light?“ snaží se cizinka hovořit podle příručky. V duchu jí vyjadřuji upřímnou soustrast nad tím, že vystála blbou frontu. „Light?“ vyvalí oči mladý prodavač. Plácačkou obrátí vířící kalorickou bombu a po bleskovém překalkulování situace podlézavě odvěti: „Jasně! Light - langoš pro naši deutsche Dame.“ Gastronomický svůdce se chápe jiné obracečky a natáhne se pro jednu langoší atrapu ležící stranou. Obřadně ji vloží na čistý ubrousek, načež své kulinářské hanbadilo podává zákaznici. Bez sýra, bez česneku, bez kečupu! „Prosím,“ šveholí, „sto korun.“ – „To - lik?“ diví se zákaznice příručkově. „Wissen Sie,“ vysvětluje langoší opečovávateľ, „light - olej,“ ukazuje na láhev, „drahý.“ Slovo „drahý“ se nalézá v příručce na prvních místech a snaživou zahraniční chvíli studentku češtiny uspokojilo. Drahý olej je přece zárukou kvality. Vedle stojící manžel těká očima z kopců langošpřiloh na zaručeně zdravý výrobek, jehož se dostalo drahé polovičce, a obdivuhodně srozumitelně vyslovuje svou objednávku: „Já - néé - light!“ - „Jak račte, vašnosto,“ halasí prodávající, „splníme všechna přání, co vám na jazyku vidíme.“ Zástupci germánských etnik naložil tedy pořádného langošáka a jako poděkování přijal kovovou padesátku. „Prosím pivo,“ pronáší německý turistický představitel své další přání. „Nemám!“ pohodí prodavač rameny. „Máš pech!“ Konečně jsem na řadě já. „Prosím taky takovej!“ sděluji svou žaludeční touhu. „Á, našinec,“ raduje se mladík upřímně, „pro Vás jednoho

vlasteneckýho.“ Vytáhl toho největšího mastného langoš - obra, kterého ve svých olejových vodách poctivě oplácával pádlem, a obřadně mi na něj nahňácal předepsanou dávku sýra. Návdavkem dostávám i druhý kopec, co se nevděčně nedostal na předchozí light - langoš.

S německými spoluhloutny si sedám blízko orloje a slastně ukusuji božský dlabanec. Nedaleko prochází výprava Japonců. Hemží se jako mravenci před zimou a cosi usilovně zapisují. Kam jinam než do jazykové příručky pro cizince. Jeden japonský Ferda se motá kolem průvodkyně a loudí od ní novou větu. Po dalším hemžení Staromákem si přisedá ke mně na lavičku. „Ahoj,“ uplatňuje znalost naší mateřštiny. „Čau,“ odpovídám přepřátelsky. Chvilí listuje a nakonec se nadšeně rozzáří.“ – „Umím česky,“ brouzdá svou slovní zásobou. „Co?“ táži se dalším slovem z příručkového notesu. Můj zaoceánský přítel ochotně předvádí své jazykové nadání: „Nejsem Čech. To je dílo. Pravý český trdel! Nemám pivo! To není prdel! V Praze je velmi živo.“ Musím uznat, že jeho ulovené jazykové exempláře nepostrádají českou působivost. „Řekni větu, prosím!“ žadoní kamarád v bílé čelence s červeným puntíkem na čele. Vskutku zodpovědný úkol. Věřím v mocnou sílu slova, jež může ovlivnit osudy lidí i celé dějiny. Nakonec mám jasno a zřetelně předfíkávám: „Nejsem debil!“ Čilý potomek slavných samurajů nadšeně odbíhá ke svému hejnu a já se znovu vydávám do víru mezinárodního šílení po nadosmrtných zážitcích.

S dobitými baterkami svého já se večer vracím na nádraží. Vstřebávám své dnešní zážitky a vznáším se nadšením ze supersoužití se všemi národy světa. Stejně tak jako ráno tu není jen pouhý šrumec, ale šrumec na druhou. „Nevidíte cedulky?“ rozeznávám neomylně tu protivnou nenabízečku z trafiky. Mou myslí projíždí povzdech. Multikulturně se stydím. Najednou zaslechnu povědomý hlas a s nadšením spatřuji otečkovaného známého. Cedulové ochechule se můj náhodný žák nezalekl ani náhodou. Po vzoru svých předků stojí neohroženě před pultem a posílen dnešním česko - praktickým rychlokurzem šlehá do šokovaného ega mravnostní pošpinitelky: „Šetřří dech, prosím dobit mobil, máš pech, žženo, nejsem debil!“ ... „Aneb,“ raduji se v duchu z tiché pozice Ámose II. a pro jistotu přivírám oči, „on není to, co vypadal, že je, zato mnozí ti, co si myslí, že to nejsou, to bohužel jsou, nebo se chovají tak, jako by tím byli, i když bychom všichni okolo chtěli, aby tím nebyli. Tak prosím všechny ty d... (na šest), aby už s tím, čím jsou, skončili a nedělali z nás to, čím byli předtím, a pokud tím náhodou někdo už je, tak tím spíš ne. Jinak může přijít osudový trest, ... třeba až z Japonska ...

„Šťastie je najúžasnejší produkt duševného metabolizmu“

Rozhovor s Jánem Cígerem

„Vším, čím som bol, bol som rád,“ říká se v klasické literatúre. **Jak se to stane, že sa človek stane majiteľom antikvariátu?**

Na to je Václave jednoduchá odpoveď. Vtedy sa to stane, ak mužovi vstane...nakoniec ako vždy, veľká myšlienka v hlave. Postaví sa a rastie tak, že jej má o chvíľu plnú hlavu, z ktorej to začne liezť von. No a keď sa už taká myšlienka dostane mimo hlavy, poriadny muž jej pripraví priestor a práve ako najvhodnejší sa javí ANTIKVARIÁT. Je to aj môj prípad. Bola to šťastná myšlienka a splnený sen, ktorý driemal vo mne od detstva.

Dá sa uživiť predávaním starých kníh na dnešnom Slovensku?

Uživenie nie je výstižné slovo...ak by som sa stravoval vo viachviezdičkových reštauráciách, asi by som si dopredu poriadne pozrel jedálny lístok...no, mojou „potravou“ sú šťastní ľudia, spokojní ľudia, čítajúci ľudia, hostia mojich podujatí, deti...a ja som šťastný s nimi... šťastie je najúžasnejší produkt duševného metabolizmu a to je aj odpoveď: Áno dá sa vyžiť a aj na Slovensku.

Máš ve svém „království“ i nějaké skvosty, na které jsi hrdý? Uskutečnil jsi nějaký výjimečný prodej knih?

Ak by mala byť odpoveď, že áno, mám inkunábuly staré 500 rokov, alebo Bibliu z ktorej si čítal už Matej Korvín, nuž nič také nemám...pre mňa je skvostom každá kniha, ktorá urobí radosť človeku, ktorý ju kúpi. Habent sua fata libeli – Knihy majú svoje osudy...toto platí už viac ako dve tisícročia. A ja mám šancu do osudu knižky zasiahnuť. Užívam si to dokonale...

„Vy ani neviete, čo ste urobili,“ vtrhol mi raz do antikvariátu postarší pán. „Fíha, nuž čo sa stalo, čo zle parkujem, či akú vec som vyviedol?“ pýtam sa sám seba a potom jeho. „Ja mám vďaka vám zasa osem rokov,“ zvolal na mňa, „presne päťdesiat rokov hľadám knihu Edgarova cesta a vy ju máte...“ O chvíľu ju šťastný držal v rukách. Alebo v minulom roku mi písala istá pani profesorka zo Slovenskej akadémie vied, vraj neverí, že v NEJAKOM antikvariáte je kompletné dielo od českého vedca dr.Jiřího Polívku s názvom Súpis slovenských rozprávok. Vraj ho potrebuje k vedeckej práci a ani v tej akadémii ho nemajú. To je len pre ilustráciu, čo sa dá zažiť a čo tiež dáva mojej práci zmysel.

Vedeš jenom slovenské knihy? Nebo i české či jinojazyčné? Které?

Nie, to by bolo málo. Mám mnoho kníh aj v českom jazyku, ktoré v slovenskom jazyku nevyšli, mám celý regál knižiek od českých autorov. Stále je v kurze Čapek, Hašek, Havel, Babička o Boženy Němcovej, Werich, Wolker, Seifert, ale aj technická literatúra, umenie... Stúpa predaj kníh v ruskom jazyku, ale hľadaná je aj angličtina.

A co tvoje tvorba? Máš na ni ještě čas?

Ale áno, snažím sa. Pripravujem dve knižky pre deti, detské básničky. Píšem ranné glosy pre jeden z okruhov Slovenského rozhlasu, píšem do novín...poviedky čakajú uložené v perách a klávesoch počítača. Raz ich odtiaľ vyberiem. No a čítavam, organizujem moje podujatia s názvom Stretnutie na dobrej adrese...bývajú v mojom novootvorenom čajovo-kultúrnom a tvorivo-prezentačnom klube Mádokýš. Ten je súčasťou môjho antikvariátu.

Co je to vlastně čajovo - kulturny a tvorivo - prezentační klub?

Čajovo - kulturny a tvorivo- prezentační klub je veľká miestnosť 12 x 6 metrov, vybavená ležoviskami, stoličkami, stolmi, klavírom, vankúšikmi, čajmi,cukrom, kávou ...to technicky. No a našiel si v ňom ležovisko genius

loci. Samozrejme prýšti v ňom pozitívna energia. V tomto priestore sa stretávajú ľudia a sústreďujú sa naň moje plány. Tie neprezradím, lebo sa často menia, ale dôležité je, že klub objavujú ľudia. Vyzerá to, že im je tam dobre...a o ostatnom nabudúce.

Za rozhovor poďakoval Václav

Ilona PLUHAROVÁ: Slepíčí kdáknění

Ó, Řehčané, kokodák,
kvok, musím říct, je to tak,
že slýchávám hlasy múz
před řehečskou ČT plus,
kvok, zoby, zob, nejvíce
od zrnící slepice.

Píp, škyty, škyt, monoskop,
zní kdákavý kvokoskop:
„Když vyzobeš slušný rým
a kvokhrábneš k tomu šprým,
kvok, metál tě nemine
za kdákveršik, jémine.“

Hráb, křídlem škub, hlavou třes,
styl daktylu přísně střež,
kvok, nosnické dílo zní,
věz, nebude kvoslední,
až kdákskokneš, kroksunkvok,
o slípčí strof napřesrok.“

Na bidýlku nápad mám,
tam umění propadám,
mým vzorem je Kvokymáj
od Kdákhynka tragibáj,
toť zobozdroj k báskvoku,
kvok, kuřího pokroku.

2. JARNÍ LITERÁRNÍ FESTIVAL NA ZAHRADĚ POZNÁNÍ

Projekt finančně podpořilo Město Jičín

Čtvrtek 7. června od 11.00 hodin

MISTR JAN HUS. Hudebně scénické pásmo skladatele a zpěváka Richarda Pachmana o životě a odkazu Mistra Jana Husa. Vstupné 25,- Kč

Čtvrtek 7. června od 15.00 hodin

LITERÁRNÍ PÁSMO RICHARDA PACHMANA, skladatele, zpěváka, spisovatele a malíře. Komponovaný pořad z českých dějin. Vstupné 20,- Kč

Pátek 8. června od 10.00 hodin

PACHATELÉ DOBRÝCH SKUTKŮ. Hrdinové spisovatele Miloše Kratochvíla Michal Souček a Filip Fialka ožívají díky hercům Věře Hollé a Pavlu Oubramovi v projektu Listování. Vstupné 50,- Kč

Pátek 8. června od 11.00 hodin

KOMISAŘ VRĚTAPKA. Napínavý detektivní příběh z prostředí ZOO. Vstupné 30,- Kč

Čtvrtek 14. června od 8.00 hodin

ČTEME VŠICHNI, VYPRÁVÍ JEN NĚKDO. Regionální kolo přehlídky v umění vyprávět. Soutěžní klání pro děti všech věkových kategorií.

Pátek 15. června od 10.30 hodin

KOUZLO POEZIE. Recitační vystoupení Jaroslava Brendla. Vstupné 30,- Kč

Pondělí 18. června od 10.00 hodin

ILUSTRÁTOR ADOLF DUDEK. Veselý akční rychlokurz kreslení na rozšíření výtvarné výchovy. Vstupné 30,- Kč

Úterý 19. června dopoledne

UŽ JSEM ČTENÁŘ – KNÍŽKA PRO PRVNÁČKA. Slavnostní akce předání knih žákům prvních tříd jičínských základních škol v rámci projektu Podpora čtenářské gramotnosti

Knihovnice z Knihovny Václava Čtvrťka v Jičíně nastudovaly dramtizaci básně Karla Jaromíra Erbena Svatební košile a vystoupily s ní před zaplněným hledištěm na 18.knižním veletrhu Svět knihy v Praze ve čtvrtek 17.května 2012.

Foto: stránky KVČ v Jičíně (další na <http://www.facebook.com/media/set/?set=a.10150898163408614.432939.144848383613&type=3>)

ČAJ pro chvíle pohody

č.69 , červen 2012, ročník XI

Vydáno 5. června 2012 v Nové Pace

Redakce: Václav Franc, K Hájku 1724, 509 01 Nová Paka

Grafická úprava titulní strany Jozef dŘevník Borovský

Interní tiskovina LISu

TEXTY NEPROŠLY JAZYKOVOU ÚPRAVOU!